

HØJESTERETS DOM

afsagt tirsdag den 4. marts 2025

Sagen er behandlet for lukkede døre. Det er forbudt offentligt at gengive, hvad der er foregået i retsmødet, og at offentliggøre navn, stilling eller bopæl eller på anden måde identiteten på nogen af de personer, der er nævnt i sagen.

Sag BS-39232/2024-HJR

(1. afdeling)

M

(advokat Ulla Degnegaard, beskikket)

mod

F

(advokat Gert Dyrn, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt dom af Familieretten i Helsingør den 2. februar 2024 (BS-31621/2023-HEL) og af Østre Landsrets 20. afdeling den 13. maj 2024 (BS-10813/2024-OLR).

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Poul Dahl Jensen, Hanne Schmidt, Jan Schans Christensen, Lars Apostoli og Søren Højgaard Mørup.

Påstande

Appellanten, M, har påstået stadfæstelse af familierettens dom, således at B for tiden ikke skal have samvær med indstævnte, F.

F har påstået stadfæstelse af landsrettens dom, subsidiært at dommen ændres, således at der efter Familieretshusets bestemmelse fastsættes 4-6 overvågede FaceTime-samtaler mellem ham og B, hvorefter Familieretshuset på baggrund heraf træffer bestemmelse om samværrets eventuelle fortsættelse.

M har over for Fs subsidiære påstand påstået afvisning, subsidiært frifindelse.

Supplerende sagsfremstilling

Den 19. august 2024 modtog Helsingør Kommune en underretning fra Bs læge, hvoraf fremgår:

“Patient har flere mareridt, hvor hun er bange for at blive bortført. Frygten kan også være tilstede når går til skole, ift om fremmede mænd, som hun bliver bange for hvorvidt de vil kunne bortføre hende. Patient er undvigende. Tør ikke gå i skole. Løber fra gaden ifm skulle i skole. Har oplevet en gang tidliger at blive hentet midt om natten af far. Afventer afgørelse i Højesteret hvorvidt samvær med far skal ske. Patient har gode sociale relationer i klasse og følger med i skolen. Objektivt er patient glad med kontakt. Vurdering: patient har angst udfordring. UT har tilrådet mor at opsøge klasselærer og skolepsykolog, mens henvist også til kommunen hjemmeside vdr. "lettere behandling til børn i psykisk mistrivsel".”

Ved landsrettens dom blev det bestemt, at B skulle have fire overvågede samvær – i form af overværede samvær – med F efter Familieretshusets nærmere bestemmelse herom. Af Familieretshusets rapport af 27. september 2024 om overvåget samvær fremgår, at der oprindeligt var planlagt fire samvær. Det fremgår endvidere, at M meldte afbud til de to første samvær med henvisning til bl.a., at B modsatte sig samvær, og at der ikke blev gjort yderligere forsøg på at gennemføre samvær, idet B under en forsamtale i Familieretshuset gav udtryk for, at hun ikke ville se sin far.

Af rapporten fremgår derudover bl.a.:

“Helhedsindtryk fra det samlede forløb

Indtryk, der giver anledning til bekymring

Det er indtrykket, at F er oprigtigt interesseret i at genskabe kontakt med B, og at han er samarbejdsvillig i forhold til at indgå i rammerne for et overvåget samvær.

Det er indtrykket, at B er afvisende overfor at møde F, og også at der i B er opbygget en form for generel frygt for at møde F, hvilket bevirker, at B udtrykker utryghed og angst for et eventuelt møde med F.

Det er indtrykket, at det ikke har været muligt, med de rammer som et overvåget samvær i Familieretshuset kan tilbyde, at ændre på Bs holdning og motivation i forhold til at møde F.

Det er indtrykket, at familiens historie om tidligere hændelser fylder og er baggrunden for, at B ikke ønsker kontakt med F.

Det giver anledning til bekymring, at B er påvirket af frygt for at møde F i en sådan grad, at det også påvirker hende generelt i dagligdagen.”

I brev af 2. oktober 2024 meddelte Familieretshuset, at det ikke var muligt at afholde de overvågede samvær, og at sagen derfor blev afsluttet i Familieretshuset.

Af en udtalelse af 8. oktober 2024 fra Helsingør Kommune, Familierådgivningen, fremgår bl.a., at Familierådgivningen er bekymret for Bs fremadrettede trivsel og udvikling, hvis ikke Bs oplevelser bliver bearbejdet, og at Familierådgivningen fortsat er i gang med at vurdere den rette indsats for familien i samarbejde med afdelingens psykologer.

Helsingør Kommune traf på baggrund af bl.a. den nævnte underretning fra Bs læge den 7. november 2024 beslutning om at udarbejde en børnefaglig undersøgelse vedrørende B. Af undersøgelsen fremgår under ”Faglig vurdering” bl.a.:

”På nuværende tidspunkt ser B ikke sin far, men hvis hun på sigt skal se sin far skal der være stor opmærksomhed på at der er behov for støtte ind i dette, da B på nuværende tidspunkt har så stor frygt for at se ham, og for at blive taget væk fra hendes mor. B fortæller at hun sover med et billede af sin mor under puden fordi så er mor altid tæt på. Det opleves ikke til samtaler at B hele tiden har behov for at hendes mor sidder tæt eller er der. Det er samtidig vigtigt at hvis kontakten etableres mellem B og far F igen at man er opmærksom på at symptomerne omkring angst og mareridtene kan blusse op.

På nuværende tidspunkt er der ikke psykisk sikkerhed for B i forbindelse med verserende retssag omkring samvær, hvorfor det måske kan have påvirkning af den behandling man igangsætter for B i forhold til hendes måde at indgå i dette på.”

Anbringender

M har anført navnlig, at det vil være bedst for B, at der for tiden ikke fastsættes samvær mellem hende og F, ej heller som overvågede samvær.

Udgangspunktet i forældreansvarslovens § 19, stk. 1, om, at barnets forbindelse med begge forældre søges bevaret ved, at barnet har ret til samvær med den forælder, som det ikke har bopæl hos, kan ikke føre til andet resultat. Betingelsen i forældreansvarsloven § 4 a, stk. 1, nr. 3, om at det skal være bedst for barnet, hvis der skal være samvær med en forælder, der er dømt for grov vold, er ikke opfyldt.

B er utryk ved F, som flere gange er straffet for vold og tidligere har været en del af bandemiljøet.

Hun påvirker ikke B i negativ retning i forhold til sin far. Bs frygt skyldes selvoplevede hændelser. Hun er så påvirket af frygt for at møde sin far, at det også påvirker hende generelt i hverdagen, herunder i skolen.

Det er bekræftet ved forsøgene på at fuldbyrde landsrettens dom, at selv et overvåget samvær vil være til skade for Bs trivsel. B reagerede meget voldsomt på, at hun skulle til samtale i Familieretshuset med henblik på et overvåget samvær. Familieretshuset måtte opgive at gennemføre samvær, fordi B var utryk og angst for at møde sin far.

Fs subsidiære påstand er ny, og betingelserne i retsplejelovens § 383 er ikke opfyldt. Der er under alle omstændigheder ikke grundlag for at bestemme, at B skal have overvågede FaceTime-samtaler med sin far.

F har anført navnlig, at parternes historik ikke har haft den intensitet og negativitet, som M påstår, og at M i perioden siden samlivsophævelsen har præget børnenes indstilling til ham negativt.

De overvågede samvær, som landsretten fastsatte, indebærer ikke en risiko for B. Samværene er ikke uforsvarlige, hvilket også vil gælde, hvis den subsidiære påstand tages til følge.

En del af Ms negative prægning af B består i, at M intet effektivt har gjort for at bringe Bs frygt til ophør. Udviklingen i Bs holdning til ham efter landsrettens dom er påfaldende og tyder på negativ påvirkning. Inden landsrettens dom udviste B ikke så stærk afvisning af relationen til ham. Indtil landsrettens dom gav B udtryk for, at hun savnede ham, og at hun godt kunne tænke sig at se ham, hvilket bekræftes af Ms forklaring for landsretten.

Han udgør ikke nogen risiko for hverken M eller B. Han er ikke længere en del af noget kriminelt miljø og har ikke længere et misbrug. Han arbejder som håndværker og lever et almindeligt liv i et fast samlivsforhold, hvor der også befinder sig mindreårige børn, og der er ikke rapporteret om problemer med det.

Ved anvendelsen af forældreansvarsloven § 4 a må der lægges vægt på, at den seneste dom for grov vold er mere end 16 år gammel, og at forholdene blev begået, længe inden han og M fik børn.

Hans subsidiære påstand er som det mindre i det mere inden for rammerne af hans principale påstand, og påstanden er nedlagt, efter at det ikke lykkedes at fuldbyrde landsrettens dom. Påstanden skal derfor tages under pådømmelse.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagens baggrund og problemstilling

For Højesteret angår sagen samvær eller anden kontakt mellem B, der er født den 27. juni 2017, og hendes far F.

Det fremgår af sagen, at F og Bs mor, M, blev skilt den 2. oktober 2022. F har ikke siden skilsmissen haft samvær med B og har kun set hende enkelte gange i november og december 2022.

I første række er spørgsmålet, om der skal fastsættes overvåget samvær. I benægtende fald er spørgsmålet, om der skal fastsættes anden kontakt i form af overvågede FaceTime-samtaler.

Samvær

F har principalt påstået stadfæstelse af landsrettens dom, således at der gennemføres fire overvågede samvær.

Højesteret finder efter oplysningerne fra bl.a. Bs læge og om forløbet i forbindelse med forsøgene på at fuldbyrde landsrettens dom, at det som følge af den frygt, B har opbygget, vil være til skade for hende, hvis hun skal gennemføre overvåget samvær med F.

Højesteret tager derfor ikke Fs principale påstand om fastsættelse af overvågede samvær til følge.

Anden kontakt

F har subsidiært påstået, at der efter Familieretshusets bestemmelse skal fastsættes 4-6 overvågede FaceTime-samtaler mellem ham og B, hvorefter Familieretshuset på baggrund heraf træffer bestemmelse om samværets eventuelle fortsættelse.

M har principalt påstået den subsidiære påstand afvist, med henvisning til at der er tale om en ny påstand, der er fremsat uden Højesterets tilladelse.

Den nye påstand er nedlagt som følge af, at de overvågede samvær, som landsretten havde bestemt, ikke kunne gennemføres. Højesteret finder på den baggrund, at påstanden kan tages under pådømmelse, jf. retsplejelovens § 383.

Forældreansvarsloven § 19, stk. 1, bestemmer, at barnets forbindelse med begge forældre søges bevaret ved, at barnet har ret til samvær med den forælder, som det ikke har bopæl hos. Efter lovens § 22 kan der i særlige tilfælde træffes bestemmelse om anden kontakt med barnet i form af telefonsamtaler, brevveksling, elektronisk post, fotografier eller lignende.

Af forarbejderne til § 22 (Folketingstidende 2006-07, tillæg A, s. 4497) fremgår, at der kan være tilfælde, hvor det vurderes, at et samvær vil være en belastning for barnet, og at der efter omstændighederne kan fastsættes anden kontakt end samvær, selv om betingelserne for egentligt samvær ikke er opfyldt. Endvidere fremgår det, at anden kontakt kan indgå som et led i en optrappingsordning og være indledning til et samvær, hvor der i længere tid ikke har været samvær.

Højesteret finder, at det vil være bedst for B, at hun bevarer kontakten til F.

Under hensyn til hendes nuværende negative indstilling til F finder Højesteret, at kontakten bør søges genetableret ved, at hun indledningsvist har fire overvågede FaceTime-samtaler med ham, hvor hun får mulighed for i trygge rammer at se og tale med ham uden at skulle møde ham fysisk.

Under de foreliggende omstændigheder, hvor det er bedst for B, at hun bevarer kontakten til F, finder Højesteret, at forældreansvarslovens § 4 a ikke er til hinder for, at der træffes bestemmelse om en sådan kontakt, selv om F senest i 2008 er dømt for overtrædelse af straffelovens § 245 om grov vold.

Højesteret finder derfor, at der skal gennemføres fire overvågede FaceTime-samtaler. Herefter kan der tages stilling til, om der er grundlag for yderligere kontakt eller samvær.

Konklusion

Højesteret tager Fs subsidiære påstand delvist til følge, således at der fastsættes fire overvågede FaceTime-samtaler mellem ham og B efter Familieretshusets nærmere bestemmelse herom.

THI KENDES FOR RET:

Der fastsættes fire overvågede FaceTime-samtaler mellem F og B efter Familieretshusets nærmere bestemmelse herom.

Ingen af parterne skal betale sagsomkostninger til den anden part eller til statskassen.